

Zavod za rastrošnost

Iako nije ispunjavao uvjete, Vlada Zeničko-dobojskog kantona (ZDK) je 2012. godine imenovala Senaida Begića za direktora kantonalnog Zavoda zdravstvenog osiguranja (ZZO).

Dvije godine kasnije, uoči priprema za nove izbore, Begić je mlade simpatizere i članove svoje stranke primio na pripravnički staž u Zavod. Oni su kasnije radili na njegovoj predizbornoj promociji, tako mu pomogavši da osvoji novi zastupnički mandat u Skupštini ZDK.

Te izborne 2014. godine Begić je dao povišicu najbližim saradnicima, a nešto ranije je ugovorio i svoju. Kako bi ustanova mogla isplatiti velike i neplanirane troškove za finansiranje pripravnika i plaće uposlenika Zavoda, Upravni odbor je te godine iz tekuće rezerve i novca namijenjenog za pacijente koji se liječe van kantona uzeo 457.000 konvertibilnih maraka.

Begić kaže da su svi troškovi bili planirani budžetom i da on nije rasipnik. „Ne trošim ja to na sebe, bolan, ja to trošim na ljude, poslovne partnere“, rekao je Begić novinarima Centra za istraživačko novinarstvo (CIN).

Vijećnik, zastupnik pa direktor

Član Socijaldemokratske partije (SDP) Senaid Begić je na općim izborima 2010. godine izabran za zastupnika u Skupštini ZDK. Njegova partija i Stranka demokratske akcije su tada osvojile najviše skupštinskih mandata pa su sa Narodnom strankom Radom za boljitak činile skupštinsku većinu.

Raspodjelom rukovodećih pozicija u Kantonu SDP-u je pripalo mjesto direktora Zavoda zdravstvenog osiguranja ZDK, a ministrica zdravstva je u martu 2012. godine imenovala Begića na to mjesto. On je prošao formalni konkurs i preuzeo ustanovu koja raspolaže godišnjim budžetom od oko 150 miliona KM. Prema

tadašnjem Statutu Zavoda, direktor je morao imati petogodišnje iskustvo na rukovodećim funkcijama.

Sadašnja direktorica Zavoda Mirzeta Subašić kaže da Begić taj uvjet nije ispunjavao: „Bio je uposlenik u Opštini Doboj Jug i to mu je bilo sve iskustvo koje je imao“.

Zenički zavod **za rastrošnost**

Bivši direktor ZZOZDK Senaid Begić je koristio novac ove ustanove za **ličnu promociju na izborima, reklamiranje u medijima i kupovinu menadžerskih nagrada.**

”

Ne trošim ja to na sebe, bolan, ja to trošim na ljude, poslovne partnere

Senaid Begić

Begić je uoči predizborne kampanje 2014. primio **56 pripravnika** u ZZOZDK. Najmanje desetero učestvovalo je u njegovoj predizbornoj kampanji.

”

Ako vam je neko pomogao da dobijete posao, je li problem da vi tu osobu sutra promovirate u pozitivnom smislu. Da kažete, zahvaljujući, između ostalog, toj osobi, sam dobio priliku (...) da dobijem posao

Senaid Begić

Izvor: Zavod zdravstvenog osiguranja ZDK i Senaid Begić.

Prije nego što je imenovan za direktora, Begić je 12 godina proveo u Vijeću i Upravi Općine Doboj Jug. U ovom periodu nije obavljao nijednu rukovodeću funkciju.

Od početka svog mandata Begić je primao pripravnike u Zavod. Subašić, koja je i prije Begića bila direktorica, to nije radila.

Tokom 2014. godine Begić se pripremao za izbore jer je namjeravao osvojiti drugi mandat u Skupštini ZDK. Te godine je u Zavod primio 56 pripravnika, a novinari CIN-a su otkrili da ih je najmanje desetero učestvovalo u njegovoj predizbornoj kampanji. Na predizbornim skupovima SDP-a oni su dijelili materijale sa Begićevim likom, a preko društvene mreže Facebook su promovisali njegov propagandni materijal i fotografije sa njegovim rednim brojem na izbornoj listi. Većina ovih pripravnika su članovi i simpatizeri SDP-a i u razgovoru za CIN nisu krili svoju naklonost ovoj stranci. Drugi uposlenici kažu da su neki od njih predizborni materijal dijelili i u prostorijama Zavoda.

Sedina Hasić je na nagovor kolega pripravnika postala članica SDP-a dok je bila pripravnica u Zavodu. Novinarima CIN-a je potvrdila da je predizborni materijal dijeljen u prostorijama Zavoda i da je Begić imao podršku pripravnika. „Kad vas zaposli neko, odnosno da vam priliku da radite godinu dana, onda se vi osjećate dužni da date glas toj osobi. Tako smo se svi osjećali“, kaže Hasić.

Ako vam je neko pomogao da dobijete posao, je li problem da vi tu osobu sutra promovirate u pozitivnom smislu? Da kažete, zahvaljujući, između ostalog, toj osobi, sam dobio priliku (...) da dobijem posao.

I bivša pripravnica Naila Muratović je članica SDP-a. Ona kaže da je radila promociju te stranke i Senaida Begića, ali nikada tokom radnog vremena. „Ja sam po struci diplomirani pravnik. Ja vrlo dobro znam razdvojiti neke stvari i kako se one trebaju raditi“, kaže Muratović koja je predizborne skupove

posjećivala sa Annom Subašić. Subašić je novinarima rekla da nije članica SDP-a, a o podjeli materijala nije htjela razgovarati.

Njihov tadašnji kolega pripravnik Haris Isaković kaže da je među pripravnicima bilo još najmanje šesnaest mladih koji su podržavali Begića: „Bili su većinom pripravnici, članovi Socijaldemokratske partije ili simpatizeri. Većinom“.

Bivši direktor Begić je za CIN rekao da je broj pripravnik iz SDP-a zanemariv. Kaže da ne vidi ništa loše u tome što su mu se „jedno, ili dvoje, ili troje“ zahvalili zbog primanja na pripravnički staž. „Ako vam je neko pomogao da dobijete posao, je li problem da vi tu osobu sutra promovirate u pozitivnom smislu? Da kažete, zahvaljujući, između ostalog, toj osobi, sam dobio priliku (...) da dobijem posao“, kazao je Begić.

Direktorica ZZODK Mirzeta Subašić kaže da je bivši direktor Begić imenovan, iako nije ispunjavao sve zakonske uvjete potrebne za ovu funkciju. (Foto: CIN)

Umjesto na pacijente novac potrošen na plaće

Zavod zdravstvenog osiguranja ZDK je tokom četiri godine Begićevog rukovođenja ovom ustanovom primio 178 pripravnika na stažiranje, a najviše ih je u Zavod stiglo tokom izborne 2014. godine. U Zavodu su objasnili da su pripravnici dostavljali molbe i razgovarali sa direktorom, a potom bili birani za obavljanje staža bez prethodno utvrđenih kriterija za bodovanje i liste najuspješnijih kandidata.

Oni su zapošljavani prema programima Vlade ZDK i Federalnog ministarstva rada prema kojima su plaće pripravnika finansirali Kantonalni i Federalni zavod za zapošljavanje, dok je ostatak troškova poput: poreza, doprinosa, toplih obroka i prevoza morao platiti Zavod zdravstvenog osiguranja ZDK.

Muris Beganović, službenik koji je radio na obračunu plaća, objasnio je novinarima CIN-a kako su nastali ovi troškovi – Zavod je isplaćivao više novca nego što je bilo predviđeno programima:

„Refundiran je određeni dio para. Dešavalo se da je po programu 340 maraka po pripravniku, a ovako je isplaćivano 420. Ili taj program PIU SESSER, refundirano je 183 marke, a isplaćivano 1.400 ili 1.500 maraka za određene ljude. Ne mislim na veliki broj“, rekao je Beganović, dodajući da je šefa Finansija u Zavodu Omera Avdakovića upozoravao da ovakve isplate nisu po zakonu.

Avdaković za CIN danas kaže da on ne bi primio toliko pripravnika, ali da oni nisu puno koštali Zavod.

Prema podacima koje je CIN dobio iz Zavoda, za četiri godine je ova ustanova platila skoro 1,05 miliona maraka za 178 stažista. Svi troškovi su iznosili ukupno više od 1,72 miliona maraka, a manji dio novca, oko 676.500 KM, je refundiran.

Ne trošim ja to na sebe, bolan, ja to trošim na ljude, poslovne partnere.

„Nisu sjedili i ispijali kafe, nego aktivno obavljali poslove da uče i educiraju se“, kaže Avdaković.

Aktuelno rukovodstvo Zavoda kaže da njihovim pravilnikom nije utvrđeno koliko pripravnika Zavod može primiti. Oni misle da broj primljenih nije bio u skladu sa realnim potrebama Zavoda. „U pojedinim kancelarijama je sjedilo i po nekoliko pripravnika bez posebnih radnih obaveza i potreba“, napisali su u odgovoru na upit novinara CIN-a. Smatraju da plaćanje velikog broja pripravnika novcem namijenjenim za ostvarivanje prava iz obaveznog osiguranja predstavlja nenamjensko trošenje sredstava Zavoda.

Najviše novca je potrošeno tokom izborne 2014. godine kada je direktor Begić primio 56 pripravnika. Oni su Zavod koštali 135.000 KM.

Begić se prethodno postarao da poveća vlastita primanja. Krajem 2013. godine on je sa predsjednikom Upravnog odbora Jasminom Mahmutovićem ugovorio povećanje svojih primanja pa je umjesto dotadašnjih 3.200 KM primao oko 4.400 KM.

Iako je Vlada naredne godine naložila smanjenje direktorskih plaća u institucijama Kantona, Begićeva je ostala ista sve do sredine 2015. godine kada je smanjena na 3.000 KM.

Begić je tokom 2014. godine osim plaće u Zavodu primao i prosječnu mjesečnu naknadu od 1.184 KM za zastupnički rad u Skupštini ZDK.

Pripravnice koje je Senaid Begić primio na pripravnički staž u ZZOZDK tokom predizborne kampanje 2014. godine sa njegovim promotivnim predizbornim materijalom (zdesna nalijevo: Iva Vidak, Amna Subašić, Lejla Grabus i Naila Muratović) (Foto: Facebook)

Nakon što je povećao svoju plaću, Begić je povećao i primanja najbližih saradnika: šefu Službe za finansijske i računovodstvene poslove Omeru Avdakoviću, šefici Službe za pravne i opće poslove Haši Begić i šefu Službe za provođenje zdravstvenog osiguranja Petru Marunoviću. Povećao im je

koeficijente na nivo zaposlenika koji imaju završen medicinski fakultet i subspecijalizaciju, što niko od njih troje nije imao.

Avdaković je za CIN rekao da su imali malu plaću koja nije bila u skladu sa njihovim pozicijama: „Ja sam šef službe, a imao sam platu 1.100 maraka u Zavodu zdravstvenog osiguranja. Ako je to realna plata, ili do 1.200, onda okej“.

Prema podacima iz Zavoda, Avdaković je imao netoplaću oko 1.600 KM i ona je nakon povećanja iznosila oko 2.100 KM.

Begić smatra da nije učinio ništa nezakonito: „Sve je to u okviru sistematizacije radnih mjesta i u okviru planiranih sredstava sa kojima Zavod radi“.

Između ostalog, i zbog ovakvih troškova novac koji je Zavod planirao za plaće i naknade nije bio dovoljan pa je Upravni odbor tokom izborne 2014. godine iz tekuće rezerve i od novca namijenjenog pacijentima koji se liječe van Kantona uzeo 457.000 KM, pokazuju dokumenti iz Zavoda.

Promocija preko Zavoda

Senaid Begić je u decembru 2014. godine od Evropskog udruženja menadžera „BH menadžer“ dobio zlatnu plaketu u oblasti medicine. Ovo udruženje dodjeljuje i priznanja za: životno djelo, najmenadžera godine ili decenije, najgradonačelnika, najministra i slično. Manifestacija se dijelom finansira prodajom knjiga i časopisa u kojima se objavljuju afirmativni tekstovi o dobitnicima nagrada i koje oni, uglavnom, i kupuju. Begić je za tu literaturu dao nešto više od 3.000 KM zavodskog novca.

Kad vas zaposli neko, odnosno da vam priliku da radite godinu dana, onda se vi osjećate dužni da date glas toj osobi. Tako smo se svi osjećali.

Novcem Zavoda je plaćena i saradnja sa pet lokalnih medija dva dana prije isteka Begićevog direktorskog mandata u 2016.

godini. U prijavi koju je Zavod uputio Federalnoj upravi policije protiv Senaida Begića u aprilu 2016. godine piše da ugovorom koji je potpisan sa medijima nije bio predviđen prekid saradnje u slučaju pogrešnog ili lošeg informisanja i izvještavanja, a nije bilo ni odluke Upravnog odbora, mada je prema Statutu Zavoda ta procedura morala biti ispoštovana.

Svakom mediju je za devet mjeseci unaprijed uplaćeno po 1.080 KM, a neki od njih su i nakon Begićeve smjene nastavili izvještavati pozitivno o Begiću i počeli pisati protiv novog rukovodstva Zavoda. Od marta prošle godine do danas je objavljeno najmanje dvadeset takvih tekstova i radioemisija, a vlasnici ovih medija kažu da je svako na isti način tretiran i da su rad Zavoda pratili i ranije.

Begić je zadovoljan svojim radom u Zavodu. "Sve što sam radio, radim i radit ću uvijek transparentno i ništa iza kulisa", kaže za CIN.

Skoro pola miliona maraka budžetskih rezervi Zavoda i novca namijenjenog pacijentima koji se liječe van Kantona

iskorišteno je za finansiranje pripravnika i plaće uposlenika Zavoda. (Foto: CIN)

Rezervacija posla

Begić je želio ostati u Zavodu i nakon isteka četverogodišnjeg mandata.

On je u februaru 2015. godine sa tadašnjim predsjednikom Upravnog odbora Jasminom Mahmutovićem ugovorio da nakon isteka mandata nastavi raditi u Zavodu kao ekonomista. Iako je morao, Mahmutović o ovome nije obavijestio ostale članove Upravnog odbora.

„Znate, život je proces gdje se mijenjaju okolnosti iz godine u godinu. I u jednom momentu je bila potreba za tim aneksom, a on je bio preventivnog karaktera“, objašnjava Begić.

Međutim, novi direktor Dževad Hamzić je po isteku mandata raskinuo saradnju sa Begićem pa je on krajem aprila 2016. godine tužio Zavod. Nakon pola godine Općinski sud u Zenici je odlučio da se Begić mora vratiti na posao, ali ne na osnovu aneksa ugovora sa Mahmutovićem, već onog iz 2012. godine kojim je postavljen za direktora na četiri godine. Zavod se nije složio sa ovakvom presudom pa je uložio žalbu koja će biti razmatrana na novom procesu pred Kantonalnim sudom u Zenici.

Jasmin Mahmutović, bivši predsjednik Upravnog odbora ZZ0ZDK je nakon objave teksta uputio demantij, koji Centar za istraživačko novinarstvo objavljuje u potpunosti.
